Ч. 109. Чернівцї, середа дня 14. (27.) вересня 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

В слїпій улици.

(X) Подїї, які зайшли в суботу і недїлю у Відни між короною, а представителями угорскої опозициї заострили крізу прямо до безвихідности а при тім стають майже незрозумілі. Через димісию бар. Феерварого із його проектом виборчої реформи, яка мала підтяти силу „ґрафского сойму“ угорских опозиціонїстів зроблено перший крок до уступств супроти угорскої опозициї. В слїд за тим підготовлювано із великою старанностию авдиенцию провідників мадярскої опозициї в Бурґу із поминенем посередництва всяких королївских післанників, чи як їх зовуть homo regius. Можна було надїятись, що на авдиенциї починить ся дальші обопільні уступства, які мали-б остаточно довести до залагодженя справи, так, що коалїция могла б утворити з поміж себе кабінет і обняти керму Угорщини, покинувши борбу із габсбурским двором. Такої самої думки була й коалїция, зваживши, що на авдиенцию візвано навіть ґр. Апонїя, якому монарх дав свого часу публично пізнати свою неласку, і вела між собою довгі наради, щоб поставити скрайні межі своєї уступчивости.

Тимчасом так вижидана авдиенция обернула ся в щось зовсїм несподїваного: Провідників опозициї: Франца Кошута, Дезидерия бар. Банфія, Юл. ґр. Андрашія. Адальберта ґр. Апонїя і Алядара ґр. Ціхія приняв угорский король в суботу о годинї 11 рано строго й коротко. Прибулим полїтикам монарх не подав руки і зачав з притиском від слів: „Буду говорити по нїмецки“. Візвавши дальше їх коротко, аби приняли услівя, які їм предложить, відчитав сї услівя по мадярски, з котрих виходило, що про зміну нїмецкої команди і роздїл армії король і чути не хоче. Відчитавши письмо, монарх знов заговорив по нїмецки, упімнув репрезентантів коалїциї рішучими словами, що на них спаде одвічальність, коли коалїция дальше стане опирати ся при тім, що неможливе до осягненя. В кінци заявив монарх, що дальші пересправи з коалїциєю, як муж довіря корони буде вести ґр. Ґолуховский. З тим попращав монарх мадярских полїтиків по мадярски, але руки знов їм не подав. Не відповівши нї слова, проводирі коалїциї уклонили ся і вийшли. На тім ся коротка важна авдиенция скінчила ся. Додати би ще хиба, що мадярскі провідники удали ся опісля до ґр. Ґолуховского і заявили, що его посередництво відкидають, бо він не є угорским горожанином. Монарх іменував натомість своїм заступником до переговорів великого свого любимця відзначеного ордером золотого руна, ґр. Чіракого, старшого маршалка монаршого двора.

Чіракого візвано телеґрафічно до Відня, де на него з кортуазиї ждали угорскі делеґати ще і в недїлю, хоч по рішучім цїсарскім „послїднім слові“ не було вже чого надїятись. Конференциї із ґр. Чірокім покінчили ся тим, що провідники коалїциї переслали йому письменну відповідь, у якій заявили, що мимо найглубшого жалю не можуть обняти керми правлїня на основі предложених на авдиенциї условій, бо „вони противлять ся їхньому переконаню, становищи парляментарної більшости і вислїдови виборів“ — а самі виїхали до Будапешту.

Там відбув вчера комітет коалїциї засїдане, на якім рішено: „Управляючий комітет коалїциї признає і оцїнює мудре і патріотичне поведене покликаних монархом мужів стану і болїє над тим, що цїсар їх не вислухав, хоч вони є представителями більшости парляментарної і народу. — Комітет осуджує з обуренем тих, хто таку раду подав цїсареви. Комітет похвалює те, що провідники не увійшли в переговори з ґр. Голуховским і заявляє, що цїсарский мемориял є суперечний з конституциєю і не може причинити ся до санациї спору.“ Не треба при тім додавати, що тон майже всеї угорскої преси незвичайно подразнений, а населене обурене.

Які средства мають в двірских кругах на здавлене угорскої крізи, яка тепер, коли корона покинувши звісну виборчу реформу, втратила головний атут із своїх рук проти Кошутовцїв, прибрала так остру форму, годї догадуватись, не то щоб єї знати.

Якнебудь би воно було, ситуация в Угорщинї стала дуже непевна і поважна.

Полїтичний перегляд.

Австрийский парлямент. Після довгих переговорів през. бар. Ґавча із ріжними передовими полїтиками отворено нинї парлямент. На нинїшнім засїданю привитали социял-демократи Ґавча безперервними окликами: Pfui! Abzug! і т. д. Відтак перебивали його, як представляв нових мінїстрів і як виголошував своє полїтичне exposé. На внесене посла Ґроса рішено отворити дискусию над промовою барона Ґавча а після того вніс мінїстер фінансів проект буджету на р. 1906, який виказує загалом 1.819,042.210 видатків а то 1.439,503.872 звичайних видатків на рік 1906 а 306,179.682 на р. 1907 а 73,358.656 надзвичайних видатків на р. 1907. Сумарий доходів за р. 1906 виказує загалом 1.822,027.401 Корон доходу, з того 1.790,826.946 Кор. доходів звичайних а 31.200.455 доходів надзвичайних.

Швеция й Норвеґія. Полагоджене свого спору поручили були обі держави роземному судови, зложеному з делеґатів обох держав, який засїдав в місточку Карльштадї. Помимо значної суперечности інтересів, яка мало заходила між обома державами, так що оружна розправа видавалась неминучою, вспіли заступники обох держав довести справу до мирної полагоди. Здаєть ся, що Норвеґія, відділившись зовсїм від Швециї стане републикою і заключить союз із Швециєю і Данїєю, витворюючи таким робом спілку скандинавских держав.

Пацифікация Крети поступає повільним але певним кроком наперед. В наслїдок енерґічних заряджень анґлїйского і росийского команданта уступили інсурґенти із округів Кандиї і Ретімо і від того часу спокою вже не нарушувано. Французи укріпили новообсаджені місцевости Сіта і Гірапетра. Укріплюєть ся також Кіссамос, яке Італїйцї добули майже без опору. Бунтарске гнїздо обмежуєть ся тепер тільки західним окрайком острова. Число сторожи громадскої для загрожених округів, для якої палата ухвалила була свого часу 300.000 франків, а яка тепер складає ся із 500 люда, має бути збільшене на 1200 люда.

Українська справа

на 13. археольоґічнім конґресї в Катеринославі.

(*яв*) Що три роки відбувають ся в Росиї археольоґічні з'їзди, які уладжує московске археольоґічне товариство. З'їзди ті мають велике значінє і для самої науки і для єї популяризациї серед широкої публики. На з'їздах вільно читати реферати на всїх славяньских мовах, тільки — не на українській! Росийські „учені“ у великій мірі видно ще досї не можуть вибитись із ролї самодержавних полїцаїв! Борба за признане рівноправности українській мові при читаню рефератів на археольоґічних з'їздах розпочала ся ще при нагоді з'їзду київського (1899), яка станула остаточно на тім, що запрошеним галицьким ученим, але тільки їм дозволено чи-

---

Максим Ґоркий.

Ярмарок в Ґолтві.

Переклав Сафат Рубинович.

Місточко Голтва розложило ся на високій площі, що висунула ся в луг як ріг в море. Та рівна площа одрізана з трох сторін вередливим бігом Псьолу, відкриває широкий виднокруг на північ, захід і схід, а в полудневій її части скупили ся в живописну громадку білі хатки Голтви, тонучі в зеленї топіль, слив і черешень. З за хат піднїмає ся до ясного й жаркого неба пять бань деревляної церкви, простенької й теж білої. Золоті хрести відбивають снопи сонїшних лучів і в блеску сонця гублять свої форми. — Хрести похожі на факлї, горючі ясною поломіню.

На схід розкинулась рівнина оброблених піль — аж по виднокруг рябіють квадрати, жовті і темні. Посеред них стоять то тут то там пишні, зелені левади, білі хатки ховають ся в садах, дороги вють ся між збіжами, як змії, а далеко на пастівниках стада — мов забавочки. На заходї опускає ся площа крутим провалом д' бистро текучому Псьолу.—Його вода блестить сріблом на сонцї, на берегах його стоять верби і яскори. За Псьолом знова виднїють поля і знова на них шматочки яскравої зеленї, смуги стиглого збіжа і білі пятна хуторів. Хуторів з тополями і вербами усюди, куда не глянеш. Густо засїяна людьми розкішна земля України. Над великим простором, тїсно заставленим возами, уносить ся в повітрю, жаркому і запорошеному, тисяч-голосовий розговор. Всюди штовхають ся, сперечають ся і грегочуть чоловіки*) Горохотом розсипають ся гострі мови жінок. Десять мужиків випускає в мінуту із себе стільки слів, скільки наговорить в тім часї трох жидів, а трех жидів скаже в ту мінуту не більше одного цигана. Колиб робити порівнане, то „хохла“ треба порівнати з пушкою, жида — з скорострільним карабіном, а циган — то мітралеза. Чорні обличчя, чорне волосся і білі хижацькі зуби циганів так і мигають в товпі, їх характерна, загарлива горляна мова лящить в вухах — за нею не встигнеш слїдити. Їх жваві рухи і жести гарні, но приневолюють бояти ся, бистрі карі очи з синявими білками блискають хитростю та харцизством. Меткі, хисткі, вони являють ся любезними лисичками байок і зараз-таки вишкіряють зуби, як голодні вовки. Чотирох їх обступило якогось чоловіка, збитого вже з пантелику і неспокійного від граду переконуючих бесїд, що посипались на його немудру голову. Він стоїть в серединї їх, раз по раз чухаючи ся в потилицю і важко міркуючи. На поводї держить він молоду конину. Її обляг ґедз з такою щирістю і запалом, як її хазяїна — цигани. Довкруги того гурту стоїть товпа, уважно слїдячи за ходом справи.

— Підожди... — говорить мужик.

— Не хочу! — викрикує циган. — Чого мінї ждати — хибаж я з того, що підожду, зароблю гроші? Я тобі просто кажу, як перед Богом — мій кінь такий, що і сам полтавський ґубернатор поїхав би на ньому куди хочеш, хоть в Петербурґ! От — і маєш — який мій кінь. А твій що? Тільки тим і похожій на мойого, що в нього теж чотири ноги і хвіст. А який в нього хвіст? Таж то ганьба, дядьку, сором а не хвіст... — Циган озьвірено сїпає коняку за хвіст, мацає його всюди і руками і очами і все говорить і говорить. Його товариші зневажливо рають йому:

— Ет, кинь! Чого тобі хоче ся мінятись на шкоду? От дурний!... кинь... На втрату? Ну, і буду міняти ся на збиток! — Чи-ж я не господар мойому коневі і кишенї? Мінї подобаєть ся чоловік і я хочу добро вчинити чоловікови! Дядьку! Молїть ся Господу!..

Мужик знїмає шапку і вони оба, як годить ся, хрестять ся в сторону церкви.

— Ну, Господи благослови! викликує циган... — Беріть же мойого коня і згадуйте моє серце... Беріть його і давайте мінї пять карбованцїв додатку... От і всьо! Кінець!... Давайте руки...

Мужик з цїлої сили бє долонею об долоню цигана і говорить:

— Дам два!

— Е! Півчверта!

— Два!

Циган так гепнув по руцї мужика, що той потряс нею в воздусї і потім уважно оглянув свою долоню, як би хотїв запевнити ся — чи вона ще цїла.

— Рівно чотири!

— Два! — завзято стоїть при своїм мужик.

— Ну, — знеможено говорить циган — йдїть-же тепер до вашої жінки і розкажіть її, який ви дурень...

— Два з коповиком — каже мужик...

— От що — молїть ся Богу!

Знова молять ся і знова бють в руки один другого.

— Ну, беріть же на своє щастє, мінї не убуток; — не хочу я в вас, добрий чоловіче, брати лишнїх гроший, коли їх нема в вас в кишенї... Даєте три з коповиком?

— Нї — киває головою мужик, оглядаючи циганову шкапу, понуру і кошлату.

— Три з четвертиною?

— Нї...

— А щоби ваша жінка сказала вам сто разів „нї“, коли попросите в неї борщу! Даєте три карбованцї рівно? І того не даєте? Так беріть за вашу цїну... Ей, пропали мої гроші і красний кінь!

Конї передають собі і мужик відходить, ведучи на уздї замінену велику муругу кобилу, рівнодушно ступаючу розбитими ногами. Морда у неї сумна, і безнадїйно глядять її неясні очи на товпу людий, що оглядають єї критичними поглядами.

Та швидко вертає ся мужик назад. Він йде поспішно, так, що коняка ледви поспіває за ним, лице у нього засоромлене і змішане. Цигани дивлять ся спокійно йому на зустріч і бесїдують о чімсь своєю чужою мовою.

— Це дїло незаконне — киваючи головою, говорить мужик, підходячи д'їм.

— Яке дїло? — розпитує ся один з циганів.

— А це... Якже ви мінї...

*) Слова і фрази, печатані тут розстріленим письмом, наводить Ґоркий в росийськім оригіналї по українськи. — *Ред.*

тати українські реферати але лише в присутности 25 членів! Розуміеть ся, що з такого недорічного дозволу не користано, а укр. реферати призначені на київський з'їзд видало Наук. тов. ім. Шевченка у Львові в двох подвійних томах своїх „Записок“*). Через крутню рос. „учених“, а головно предсїдательки московського археол. товариства, ґр. Уварової, яка з'їзди орґанїзуе, не могли укр. учені з Австриї брати удїлу і у з'їздї в Харкові (1902 р.)

Сего року знов відбув ся археольоґічний з'їзд у Катеринославі, центрі давного Запорожа, але на нього не запрошено нїкого із укр. учених з Галичини й Буковини. І як раз вперве сього разу піднесли проти нехтованя української мови й науки справдї горожаньский протест самі таки Українцї. Із його ходом познакомимо наших читачів на основі дописї поміщеної в 2.580. ч. часописи „Приднѣпровскій Край“ із 18. (31.) серпня 1905, та листу одного Українця — члена згаданого з'їзду, який наспів лиш тепер, а який дані доси в дечім простуе і доповнюе.

Почесним предсїдателем з'їзду вибрано професора харківського унїверзитету, звісного укр. етноґрафа М. Сумцова. Він отворив наради російською промовою, у якій висловив подяку за вибір та піднїс значінє археольоґічних з'їздів, які майже все причинюють ся до повставаня цїнних провінціональних музеїв і научних товариств, не кажучи вже про личне знакомство і поважанє повстаюче між членами з'їздів, яке і ось тепер проявило ся його вибором на почесного предсїдателя, — „і все те буде служити для мене одним із красших споминів про мій побут в Катеринославі, який — власне кажучи — зробив на мене прегарне вражінє своїми улицями широкими як сусїдні степи і площами та красою старого українського батька — Днїпра Славути.“ Промову свою закінчив ш. професор одначе по українськи отсими словами: „Як спомин про нашу далеку і славну українську старину, виринають думки про ті часи, коли по сих степах пишалась і гарцювала козацька воля, коли вона кохалась і колисалась на Днїпрових филях, на човнах, по чайках, та байдакам, та доля і та воля, про котрі згадував сьпівав незабутний Тарас Шевченко“.

„Учера, Високоповажані добродїї, вже згадували про українську старину, сегодня і менї треба трохи нагадати про неї на еї рідній мові, нагадати на березї широкого та дужого Днїпра, — того Днїпра, котрий колись то носив в море богато козацької крови, а тепер, після великого закона 6-го серпня, нехай несе народови по більше щастя, та любови, для доброго пожитку і ясної просьвіти.“

Розумієть ся, що сю промову повитано грімкими оплесками. Коли аранжери з'їзду на глум здоровим змислам і всяким научним резонам хотїли не допустити на нарадах живої мови поверх 30 мілїонового народу через виключенє австрийських Українцїв, то почули еї таки із уст почетного предсїдателя.

Се був так сказатиб фактичний протест проти руссифікаторського намордника, та за ним пішли й формальні. На вечірнім засїданю другої днини (17. VIII.) забрав слово член з'їзду, одеський лїкар др. І. Луценко і згадавши вперед коротенько про наукові заслуги галицьких і буковинських учених і товариства Наук. ім. Шевченка, піднїс вартість їхньої евентуальної присутности на з'їздї для його робіт, про що висловлювалось і богато иньших референтів. Відтак відчитав він отсей протест, підписаний більшостю членів з'їзду:

„При студіованю України і уряджуваню місцевих з'їздів на Українї прийшло ся імператорському археольоґічному товариству завважати цїкаву подїю, що Україна творить предмет всесторонних студий на териториї частини тоїж істор. України, а то в Галичинї і Буковинї. Наслїдком того появило ся природне бажанє використати працї тих учених, притягнути їх до спільної роботи. Рівночасно з тим багато з тих учених заявило охоту прилучити ся до спільної роботи.

Та ще на XI. з'їздї в Київі повстало питанє чисто формального характеру про повну свободу участи галицьких і буковинських учених у працях з'їзду супроти того, що їх реферати мали бути предложені на українській мові. Свобода-ж тої мови, свобода вираженя духового житя цїлого народа показала ся сумнївною навіть у статутї наукового товариства. Конець кінцем условність як найшвидшого виясненя тих запон мінїстерством народньої просьвіти, а явною шкодою для справи, приневолила київський з'їзд зрезиґнувати цїлковито з можливости слухати реферати галицьких учених у Київі.

Ідучи на стрічу правильному порішеню того питаня в будучности, імператорське археольоґічне товариство змінило частину статута, що безумовно забезпечувало свобідну участь галицьких учених у дальших працях з'їздів.

Одначе на XII. з'їздї в Харкові запросини поодиноким ученим хоч і вислано, то так пізно, що вони не мали змоги взяти участи в працях того з'їзду. Ся сумна поява була завважана тодї в Харкові і було висловлене бажанє не допускати чогось подібного в будучности.

Тепер ми довідали ся, що на XIII. археольоґічний з'їзд, присьвячений головно студиям України, згаданим ученим зовсїм не висилано запросин.

Маючи на увазї все попереднє, для нїкого не буде сумнїву, що приїзд галицьких і буковинських учених був можливий при конечній умові запрошеня їх на з'їзд.

Незапрошенє загалом заграничних учених на XIII. з'їзд належить уважати дуже сумним фактом, але неприсутність галицьких і буковинських учених по тім, як іще на XI. з'їздї признано їх участь пожаданою, по тім, як навіть змінено статут товариства, являеть ся для теперішнього з'їзду не припадковою і непоправною шкодою для цїлої справи вистудіованя минувшини полудневої Руси, історичної України.

Супроти того всього ми підписані члени XIII. археольоґічного з'їзду просимо ухвалити, що неприсутність на XIII. з'їздї заграничних учених проносить дїйсну шкоду справі наукового опрацьованя історії нашого рідного краю. А що час минув і вже трудно уможливити присутність заграничних гостий на наших засїданях, то ми просимо: 1. висловити іменем з'їзду глубокий жаль по причинї неприсутности посеред нас заграничних учених; 2. висловити крайне здивованє приготовному комітетови з'їзду, що не пороблено заходів, аби бодай на історично-археольоґічнім з'їздї в центрі Запорожа були присутні всї учені, що посьвятили свої сили студиям над історією козаччини і України загалом; 3. вислати іменем з'їзду телеґраму ученим історикам Галичини і Буковини, висловивши привіт з'їзда і глубоке поважанє їх науковим працям і крайний жаль по причинї їх неприсутности, і 4. поробити заходи, аби на будучих археольоґічних з'їздах не повтаряли ся більше такі сумні інциденти і щоби інтересів свобідної науки не нарушувано більше нїякими чужими для неї впливами і поглядами“.

Протест приняв горячими оплесками цїлий збір опріч кількох осіб першого ряду, де розсїли ся предводитель адмінїстрациї і „сьвітлогасителїв“.

В слїд за сими прочитав відомий „артільний батько“ М. В. Левицький другу заяву „від осіб, що відказали ся брати удїл в нарадах з'їзду“, а не від „учасників з'їзду“, як се ошибочно подав „Прд. Край“ і то, що на нїм опирали свої інформациї. Текст еї такий:

„Бажаючи взяти участь у засїданях XIII. археольоґічного з'їзду, ми довідали ся на наше велике здивованє, що в його працях не возьмуть участи представителї наукових сил рідної нам Галичини і Буковини. Як показуеть ся, приготовний комітет, не вважав потрібним запросити на нинїшний з'їзд, а так само на з'їзди, що відбули ся в Київі і Харкові і були посьвячені головно археольоґії і історії України, Галичан, що працюють у тій царинї і які, як звісно, приготовили були багато серіозних рефератів. У звязи з тим і дехто з тих, що бажали взяти участь у з'їздї, на жаль не могли подати своїх рефератів, бо вони були тїсно звязані з рефератами Галичан.

Щоби виправдати приняте такої незрозумілої і обидної для нас постанови, поясняють, що комітет ухвалив у загалї не запрошувати на з'їзд учених ізза границї, з причин, нїби то сумного положеня справ у Росиї.

Археольоґічні з'їзди посьвячені оброблюваню науки, а царина наукової дїяльности повинна бути чужою для всяких застережень, які проявив у тім випадку приготовний комітет. Але беручи на увагу те, що Галичани на київськім археольоґічнім з'їздї були поставлені в такі обстанови, в яких не могли читати рефератів, бо вони були написані українською мовою, а на

*) Томи XXXI—XXXII і XXXV до XXXVI.

— А що ми тобі?...
— Підождїть!... Як же...
— А як же?
— Та підождїть же!
— А чого ждати? Коли кобила родить? Та ти-ж, дядьку, ще й не вінчав ся з нею!

В товпі регіт. Бідняга мужик відкликуеть ся до неї.

— Добрі люди — ратуйте! Вони мінї беззубу коняку на місто моеї зубатої заміняли!

Товпа не любить вайлуватих так, як і слабих... Вона стае по сторонї циганів....

— А де-ж у тебе очи були? питаеть ся мужика сивий старець.

— Не вмієш з циганами дїла! — поучаючи заявляе другий.

Обманений розказуе, що він оглядав зуби у коня, но на верхнїї не звернув уваги, а з них три показали ся зломаними. Певно, коня ударили колись сильно по мордї і зломали йому три зуби. На що він такий здасть ся? Він не може їсти — а от який в нього здутий живіт. Двох трох людий з товпи починае боронити мужика. Повстае крик, а сильнїще всїх кричить — не перестаючи, циган...

— Е, добрий чоловік! Чого-ж ти затїяв таку завируху? Хиба ти не знаеш, як треба коний купувати? Конї купувати — як жінку вибирати, все одно, таке вже важне дїло... Слухай, я тобі скажу одну казку... Як були на сьвітї три братики, двое розумних а третий дурень, — ось як ти, або-ж я...

Товариші цигани те-ж репетують на всї заставки, оправдуючи його, мужики лїниво лають ся в відповідь, товпа стае густїйшою і тїснїйшою.

— Що-ж мінї зостаеть ся, добрі люди? — жалібно просить скривджений.

— Ходи до урядника! — кричать йому.

— Я й піду! — рішае він.

— Стій, чоловіче! — зупиняе його циган. Хочеш мене погубити? Погубляй! Дай мінї три карбованцї — я тобі назад віддам твойого коня! Хочеш? Давай два! Хочеш? Ну, йди і жалїй ся...

Мужикови не дуже то приемно „тягать к дїлу“ урядника і він надумуеть ся. Зі всїх сторін дають йому ради, та він стае глухим та нїмим, рішаючи щось сам про себе. В кінци рішив.

— Ну, от що — каже він сумно циганови — нехай Бог тебе судить. Отдай мінї мойого коня, а карбованцїв два з половиною, що ти взяв в додатку — твої. Триста трясцїв тобі у боки — граб! І циган ограбив його з таким видом, як би оказав йому велике милосерде.

— Догадливі люди! — хвалили чоловіки циганів, відходячи від них.

*

„Дьоготь московський „атлїчний“, фабричний, акуратний, апаратний, пахучий, тягучий! Шість копійок кварта, пятнайцять чвертка! — вигукуе Черниговець, розсївшись на возї. Віз, бочка і сам крамар — все те чорне і масне від дегтю і все рухаеть ся одною суцїльною масою, розливаючи довкруги себе характеристичну арому.

— А мабуть і по пять за кварту продасте? — розвідуе у смоляра чоловік в незвичайно широких штанах і в соломяному брилї на голові.

— Тру-у! по пять не могу, хазяїну присягав на шість копійок.

— А мабуть можна по пять?

— Нїяк...

— Еге. Зовсїм не можна?

— Слухай, дядьку, продам тобі по пять, тільки нїкому не говори... Не скажеш?

— Нї, не скажу...

— Ну, давай боклажку.

— На що?

— А на дьоготь!

— Та мінї того вашого дьогтю не треба, бо я вже купив.. І те-ж по шість копійок і теж у вас. Я просив вас за тим, що мабуть ви тепер дешевше віддаете цей дьоготь.

Смоляр мовчки відвертаеть ся, шарпае конину і іде межи вози, вигукуючи про свій крам. Чоловік проводить його поглядом і говорить другому, що розложив ся на возї: Коли би я не купував рано кварти дьогтю, була би в мене копійка лишилась у кишенї...

— Егеж — жарко!

— Як у пеклї...

— Хиба-ж твій батько писав тобі з пекла, як там жарко? — питають з воза.

(Конець буде).

харківський і нинїшний катеринославський з'їзд, що зібрав ся на териториї давного Запорожа, не були навіть зовсїм запрошені, а також беручи під увагу звісне всїм положене, в якім є українська мова і лїтература в Росиї, — то конечно треба признати, що висше згадана ухвала комітету є результатом звісного системy і подиктована в дїйсности або полїтичною нетерпимістю, або недостойною науки податністю.

Але того, що зі сумної конечности терпіло ся давнїйше, не можна допустити тепер, коли народ, що пробуджуєть ся до нового суспільного і полїтичного житя і суспільність рішучо заявляє про свої права на участь у творчій роботї свойого суспільного устрою. Проняті такою сьвідомостию і відповідальностию перед нашим народом, у сьвідомости наших прав і обовязків, ми, — що підписали ту заяву — горячо протестуємо проти принятої комітетом з'їзду ухвали в відношеню до наукових дїячів у Галичинї, як обидної для нас і нашого народа; заразом протестуємо і проти тих переслїдовань, яким підпадає в Росиї українська мова і лїтература".

Збори приняли також і сю заяву, покриту многочисленними підписами незвичайно горяче. „Богато членів звертало ся по тім — як пише наш інформатор — до підписаних з вимовою, чому їм не було дано також підписати тих заяв. Але предсїдателька з'їзду, ґрафиня Парасковея Серіґївна Уварова, дїйсний член мракобісів і сьвітлогасителїв, приставлений до з'їзду, як жандарм, страшно розлютовалась сими заявами, підписати їх більше нїкому не дала, прилюдно лаялась, заявляла, що вона закриє з'їзд, запротерзить його аж у Архангельск і заборонила приймати більше членів до з'їзду, очивидно, щоб забезпечити себе від яких небудь нових неприємних для неї випадків. Взагалї вела себе дуже непристойно, як подоба хиба лиш перекупцї на базарі, і на послїдок, на останних загальних зборах позволила собі назвати заяви „глупою бумажкою". Правда члени з'їзду образились сею кваліфікациєю їх вчинку, але ґрафиня таки добилась свого, заяву від членів змазала, сказавши, що закордонні вчені не були закликані „через важні часи в Росиї" і нїяких постанов, про які домагалась заява від членів, зроблено не було, а заяву від „публики" зовсїм не дозволила роздивлятись, бо вона „не від членів", і для з'їзду значить роздивляти ся єї не обовязково. І „гг. учені" все хльопали, іще й подякували сього „сіятелного" полїцая за його труди на користь „российської науки"."

Із виборчого руху.

Своє подане о перенесене в стан nb. платного супочинку із становища судового совітника, щоб могти обняти банкову президентуру, мотивував Лупій нервовістю. Нервовість — як звісно — при лихих обставинах зростає до грізних, для навіщеного осібника, розмірів. Про се можемо переконати ся із статий грошолупівских ляйборґанїв, яких авторів стали вже мучити візиї. Грошолупи роздратовані виборчою горячкою, побачили в своїй уяві нї меньше нї більше лиш те, що краєвий маршалок бар. Юрій Василько їздив до Сторожинця, щоб між міродатними особами аґітувати за Маликом тай то проти кого, проти берненьского Месиї. Признаємо, що сей привид був для грошолупів, але його розвіяли своїми спростованями і краєв. марш. бар. Василько і сторожинецкий бурмістер др. Кац, так як бар. Юр. Василько задержав ся в Сторожинци лиш кілька хвилин д. 13 см., щоб розвідатись про розміри пожарної катастрофи, а 14, щоб звістити старосту про ухвалене запомоги для погорільцїв, переведеної на тогодневнім засїданю краєвого видїлу, при чім про полїтику не було й слова. Та ба, грошолупи пустили в рух кількох своїх адґерентів на урядничих становищах на аґітацию за собою не могуть поняти, як хтось а в сїм разї краєвий маршалок може заховати свою обєктивність і не розщибати ся за фамілїйним ґенїєм. Дуже „соболїзнуємо" грошолупам, що передвиборча горячка на них так прикро відбиває ся, але сподїємо ся, що вибір із 10 жовтня буде для них так студеною шклянкою води, що їх радикально вилїчить, коли вони є взагалї вилїчимі.

*

„Нам гроші, а вам грушки на вербі" — се стара девіза полїтики грошолупів. Се єдино лише вияснює своєчасне обіцюване роздїлу ґрунтів релїґійного фонду між мужиків в Сучавщинї а тепер прирікане безлїчи сумених пожичок на всї боки. Обіцяти не зашкодить, а нїм прийде до ухваленя пожички в краєвім банку (де п. Лупу на ухвалене пожички не має більшого впливу, як хто-небудь із віцепрезидентів) вибори а зглядно правибори минуть ся — а тодї мужикови прийде ся місто пожиченими грішми грітись „теплим словом" грошолупів! Нехай, мовляв, дурень думкою богатїє. Ба, „ученики" берненьского Месиї пустили ся кпити в сей спосіб навіть із буковиньского учительства, і то збратавшись тепер часописними статями із ретроґродним попівством, якого не двозначно заохочують до надуживаня амбони для „полїтики", розуміє ся, проти всякого поступу а за тим й учительства! Буковиньске учительство думають вони зловити вічним показуванем реґуляциї учительскої платнї — але на вербі. Таке й тепер. Підвисшене учительскої платнї творило iunctim із реформою пропінацийного права, яке одначе, як ми вже згадували буде знесене і полагоджене однаково в Галичинї і на Буковинї, але за те зовсїм відмінно від Ончулового проєку! Се одначе їм не шкодить трубіти, що ось то Ончул був у мінїстра фінансів, отже реґуляция платнї учительскої вже увійде в житє таки сего року тодї, коли є річию очевидною, що ставлячи підвисшене учительскої платнї зависимим від реформи права пропінацийного, яке наступить аж в р: 1911, можна-б єї мати аж з початком р. 1912, а не 1907! на що учительству буде хиба за довго ждати. Невже грошолупи, обловившись обильно, думають собі кпити в живі очи з учительства, уважаючи его так наївним, аби вірило в їх разячії.. містифікациї.

*

Денунцияторство — се річ обридлива кажуть грошолупи і — без впину денунциюють анонїмно, отже крайно підло, всїх нелюбих собі людий, що вони аґітують за Маликом! А найлютїйше кинулись на руских учителїв із кождої громади, де грошолупи провалились. Аврелїївскі пророки не соромлять ся закидувати їм безосновно навіть занедбуване школи, не кажучи вже, що радї-б відобрати учителям горожаньскі права. Гарні приятелї учительства. Не злишним буде при тім згадати, що гумористична часопись B. Lloyd робить прм. уч. Топущакови м. и. такий ідіотичний закид, як він сьміє ставати серед черн. ринку, тодї як у ратуши має віче берненьский Месия!! Як безсовісно знова нападають грошолупи на наше учительство, се най викаже ось що: Buk. Rundsau репетує, що в Топорівцях аґітує уч. Приступа, якого там вже нема більш пів року! З сего виходить, що Ончулова кліка прямо виписує з шематизму імена наших учителїв із руских сїл і денунциює їх о Бог зна що! Ось так роблять в своїм безсоромнім цинїзмі мнимі прихильники учительства!

*

Ой так d-l Onciul плачу ся і ридаю, єгда помишляю — надходячий 10 жовтень. Грошенята поволи розкаяли ся, боярняж не дуже щедра, а тут правибори йдуть як з каменя. Хрунї і фірмани добрі до галасованя за то меньше до голосованя. Ось в суботнїшні правибори дали 15 правиборцїв Ончулови, а 54 Маликови, а понедїлкові 21 Ончулови, а 30 Маликови, так що в трех перших днях правиборів добувби канд. Малик 125 голосів, а берненьский Месия лиш 64. Ріжниця здоровенна. Дай Боже, щоб зростала що раз більше. Тож бодрім ся і не закладаймо рук, бо время люте!

НОВИНКИ.

Чернівцї, 26. вересня 1905.

Галицке „нашествіє". І знова сьпівають всякі вороги руского народу на Буковинї скорбну пісню про „перепачковуване цїлими сотками" галицких учителїв Русинів на Буковину. Се роблять буцїмто в обороні автохтоньства хочби й Buk. Nachr. п. Відмана, сего типічного зайди із над синього Дунаю, який тільки живе тим, що юдить краєве населене, щоб утримати на верху культуртреґерів, а не погордував тим арґументом і акушерский директор др. Волчиньский в своїх пресловутих енунцияциях в Cz. Allg. Ztg. Про дзявкане всїляких цуциків меньшого калїбру не треба й згадувати. Подивімо сяж, як те галицке „нашествіє" виглядає на дїлї, в сьвітлї статистичних даних хоч би Фурманового Шематизму буковиньских народних шкіл й учителїв за р. 1904. Отже в цїлій Буковинї, як вона довга й широка є всего 55 руских учительских сил, які родили ся в Галичинї. Із того 13 трудить ся на поли буковиньского шкільництва вже від кільканайцяти лїт, а тільки всего на всего 42 найшло місця при буковиньских школах за послїдних десять лїт і то тільки ізза браку краєвих сил. Оттак виглядають ті казочні сотки „Ґалїциянів" яких „спроваджує" „юнґрутеньска кліка" на велике нещастє Буковини! Не треба при тім забувати, що они одержували місця тільки в конечній потребі, бо нїмецкий семинар учительский в Чернівцях не виховав досить уквалїфікованих руских сил, не кажучи вже про те, що нїмеччив їх або румунїзував—тай про те, що нїхто із руских уроженцїв Буковини, як лиш мав до того відповідні квалїфікациї не одержував ще відмови від краєвих властий шкільних! Але подивім ся рівночасно і на те, відки походять иньші учителї, головно нїмецкі й польскі. Із поза Буковини є їх 107, а з того 78 з Галичини, 5 із иньших австрийских країв, 18 із Румунїї а 8 із за границї. А найцїкавійше тут те, що майже всї христ. нїмецкі учителї евангелицкого віроісповіданя є родом з Галичини! Загалом дає скількість руских учителїв із Галичини 10% загального числа учителїв, а зайшлих учителїв не руских є аж одна третина. Як видно, цїлий шум і галас про „нашествіє" руских учителїв із Галичини є крайно безпідставною неправдою. Ще одно — не вже великі поступовцї із неруского учительства не знають, що рускі учителї йдуть з Галичини тільки в конечнім случаю, під напором польско-шляхетскої гакати. Невже не розуміють ті „вільнодумні" крикуни, що замикаючи для них буковиньску границю тільки скріплює ся ґульню польско-шляхетского безправства. Але що говорити з слїпим про барви, а з теперішними Ончуловими наганячами про поступ?! Впрочім сьвідома неправда стала тим панам насущним хлїбом. Ще не так давно читали ми у їхнім орґанї, що на звіснім липневім вічу становили публику — також і мужики галицкі, тепер знов довідуємо ся, що вони замандрували аж на Маликові віча в Серетщину. Як видно, тут грає ролю не галицка іміґрация на Буковину, тільки еміґрация сумлїнности й чести із голов грошолупівскої клїки, тільки лихо, що брехня їх має ноги дуже коротенькі!

Процес дра К. Трильовского і Я. Войчука, викликаний в звісну добу нагінки на „Січи" покінчив ся у Відни. Польский сенат касацийного трибуналу під проводом през. Улего розбирав в пятницю зажалене неважности засуджених і львівскої прокураториї. Принявши за правду те, що сконстатував львівский суд, рішив касацийний трирунал по промові ґен. прокуратора Войновича і промовах оборонцїв дрів Ляндава і Лезера а також рускій промові дра К. Трильовского, жалобу неважности засуджених відкинути, зміняючи рівночасно попередну кару дра Трильовского, засудженого на шестимісячний арешт на 8-дневний і 50 К грошевої кари. Як не будь ся зміна касацийного трибуналу є добрим носом для „галицкої справедливости", всеж таки сам факт засудженя Русина-адвоката за прямо неможливі проступки при 12 сьвідках відводових, осуджують віденьскі часописи „Die Zeit" і „Arb. Ztg." як найострійше, приписуючи его впливам польско-шляхетскої адмінїстрациї.

Засуд смерти. Віденьскі судиї присяжні признали в суботу винною служницю Навратіль, яка вбила свою господиню із наміром рабунку, а судовий трибунал визначив для неї кару смерти через повішене, що вона приняла доволї обоятно.

Християни в японьскій армії. Казочка про те, що християньска Росия борола ся із поганьскою Японїєю, що отже із за того всї правовірні християни мали бути із своїми симпатиями по сторонї Росиї, вийде на чисту нїсенїтницю, коли згадає ся про велике число японьских жовнярів, які були християнами. Ба, що більше, оба „бичі божі" Росиї ґр. Курокі і ґр. Оку є християнами, приналежними до пресбитерияньскої церкви. Герой із під Цузіми, адмірла Тоґо є також християнином так само як і віцеадмірал Урію. Маркіз Ояма сам ще не охрестив ся, але є дуже прихильний до християн, а вже його жінка то одна із найревнїйпроповідниць християньства в Японїї. Про низших офіцирів і рядових нїчого й згадувати.

Із заздрости. Дня 20. с. м. побила Василина Стефюк Гафію Руснак в Слободзїї Банилові так тяжко, що вона померла. Причиною побитя була заздрість ізза любка.

Оповістки, іменованя і т. п.

Із гр. прав. кругів церковних. Парох Лукавця дол. о. екс. Віктор Захаровский одержав парохію в Магалї, о. Юрій Лаза, парох в Слободзїї-Банилові парохію в Хлївищах, сотр. в Радівцях Віктор Цуркан парохію в Дорнї-Кандренї, адмінїстратор парохії Загорошти парохію в Станівцях н/С., сотрудник в Магалї, Александер Данилевич став адмінїстратором парохії в Тарашанах, а адмінїстратор Тарашан, Івон Ісопескул парохом-експозитором в Сгирчу, сотрудник в Рускій Молдавици Юрій Велигорский сотрудником в Волоцї над Дерелуєм, адмінїстратор в Дорнї Кандренї Емануїл Прелипчан сотрудником Іосо, а тамошному сотрудникови Юрію Козмовичу надано сотрудництво в Рускій Молдавици, вкінци адмінїстраторови парохії Вашківцї н. С. Лазареви Ґріґоровичеви надано презенту на тамошну парохію.

Із краєвого правительства. Мінїстер справ внутрішних іменував секретаря краєвого правительства, д-ра Ераста Таранґула старостою в Чернівцях, комісара полїциї д-ра Роберта Кона секретарем краєвого правительства на Буковинї, правительственних концепістів А. Йосифовича й д-ра Володимира Висоцкого комісарями полїциї на Буковинї. Старшому ком. краєвого правительства д-ру Каролеви Розінови поручено управу новокреованого староства в Заставнї, концептових практикантів краєвого правительства др. Павла Хаєса і Володимира Ілїюцу в Чернівцях іменовано концепістами, придїлюючи послїдного до радовецкого староства, а придїленого до черновецкого староства старшого комісаря повітового Ернеста Геллера, покликано до краєвого правительства. Крім сего перенесено концепістів краєв. прав. Олександра Кобиляньского із Вашківцїв до Заставної а І. Ф. Серафаса із Кіцманя до Вашківцїв, а концептових практикантів краєвого правительства в Чернівцях Альфреда Гуґа Мінкуша до Заставни, а Максимілїяна Соневицкого до Вижницї.

Перенесене ґарнїзонового суду. Черновецкий ґарнїзоновий суд має бути з днем 1. сїчня 1906 перенесений до Станиславова.

Оголошеня Кас райфайзеньских.

Перші загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Чернавка с. з. зн. п. відбудуть ся дня 8. жовтня 1905 в 2-гій год п. пол. з таким порядком нарад: 1) Вибір ради надзорчої. 2) Установлене стопи процентової для вкладок щадничих і пожичок. 3) Установлене висоти паїв, вкладок щадничих і пожичок. 4) ріжні справи. — *Старшина.*

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

Друкарня „Рускої Ради“ виконує всїлякі роботи скоро і дешево.

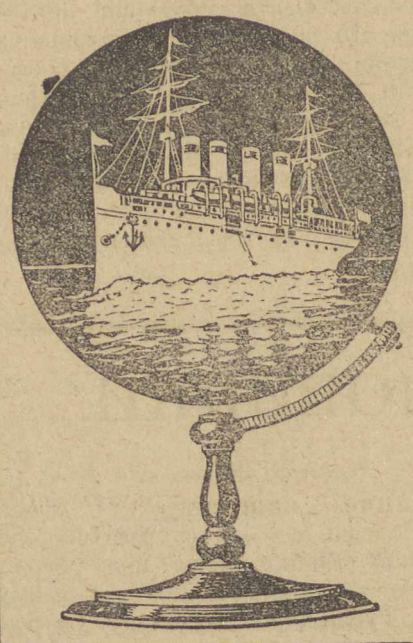

Ц. к. Високим правительством концесіоноване

Міжнародне бюро для подорожи „Globus“

в Чернівцях (Буковина)

ул. Ратушева ч. 14. (Matildenhof)

продає желїзничі і корабельні карти їзди до всїх місцевостий в Европі, Азиї, **Америцї, Канадї,** Африцї, Австралїї і пр. і пр.

Всяких вияснень в справі їзди де-не-будь удїляє ся даром.

70 (7—15) н.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

аптика др. Ю. Француза в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона **80** сот. 10 фляконів (фляшощок) **8** кор. з оплатою і опакованем.

(—)

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради“, отворена

в недїлю і сьвята від $^1/_2$11 до $^1/_2$1 год. попол.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Друкарня „Рускої Ради“

має на складї

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦИЙНИХ ТОВАРИСТВ

(„Взаїмна Вигода“)

Всї книги до веденя товариства, коштують враз з стемплями 50 кор. з пересилкою 51 кор.

Перша буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляєть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

5 (—)

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Виданя тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Явдоха“ словіньска казка	—·24
Ів. Синюк. „Образки з природи“	—·20
О. П. „Хлопцї садівники“	—·40
Омелян Попович „Розмови“	—·40
Корниль Н. Устиянович „Три цїкаві загадки“	—·40
В. Уміньский-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде єї конець.“	—.30
Проф. О. Єремівчук „Іван Сучавский“	—·40
Ів. Бажаньский. „Пропасть“	—·20
Гарьшин. „Малярі“	—·20
* * * Толстой „Два старцї“	—.14

Виданя тов. Руска „Школа“.

Барановский Мечислав. „Педаґоґіка“	2.—
Ом. Попович. „Методика“ I. часть	1.—
Гаврищук „Методика“ II часть	.60
Омелян Попович „Як бідні збогатїли“	—1.20
„ „ „10 казок для дїточок“	—.20
„ „ „Збірка законів“	.1—
Ів. Синюк. „Образки з житя“	—.20
Ом. Попович „Пів сотнї повісток“	—.40
„ „ „ „ „	—.50
„ „ „ „ „	—.60
Шпойнаровский Серґій. „Руска Читанка“ для II. кляси ґімн.	2.80
Др. Стеф. Смаль-Стоцкий. „Громада“	—·20
„ „Порадник“ як закладати каси	—·40
„ „Буковиньска Русь“	2·40
Ю. О. Федькович. „Піснї жовнярскі“	—·20
Франко Іван. „Русько-українська лїтература“	—.20
Пігуляк Єротей. „Верховиньскі згадки“	2.—
О. Шпитко. „Листи з пекла“	—.30
Яр. Юлев. Семинарскі спомини	—·50

	К. с.
Євг. Жуковский: „Учебник рільництва“	4·—
Іван Франко: „Що таке поступ?“	1·20
Франчук: „Оферма“	—·20
Г. Воробкевич „Поезиї“ опр.	1·—
„ „ „ брошур.	—·60
Марченко: „Власна хата“	—·20
Яричевський: „Серце мовить“	—·60
Сильв. Яричевський: „На филях житя“	—·40
Серґій Шпойнаровский „Ausgewählte Schewczenkos-Gedichte	—.50
Ярослав Весоловський: „Стефан Баторий а Русини	—.10

При замовленях книжок упрашає ся присилати на порто.

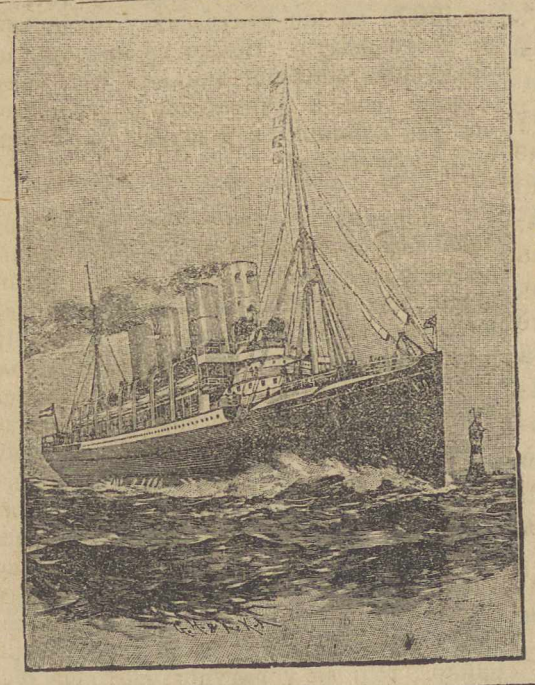

До

Америки і Канади

перевозить найдешевше і вигідно

Лїнія Кунарда

заступництво для Галичини

Йосиф Айле

у Львові, ул. Браерівска 6.

63(10—20)

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Поручає на сезон осїнний ріжні артикули в найбільшім виборі.

Капелюхи. Для панів, хлопцїв і дїтий з фільцу Loden-у, чорні і в ріжних модних фарбах. — Самостійна продаж з ц. к. надвірної фабрики I. Heinz. Іта Віденьі Josef Pichler & Söhne, Graz. — Великий вибір капелюхів з фабрики P. & C. Habig і ріждних иньших фабрикатів. — Цилїндри і кляки в найновійших фасонах.

Товари обувяні. Склад Іоудиярскої фабрики Ф. Л. Поппера. — Самостійна продаж черевиків живрових з найславнїйшої фабрики Антона Чапека. Великий вибір обуви Chevreaux Bokseall, Glacè, лякерів чорних і в иньших красках, для пань, панів, дївчат хлопцїв і дїтий. Lavn tennis черевики, чоботи і пів-черевики. Склад славник амер. черевиків з Hathaway, Soule & Harington Boston.

Краватки. Найбільший вибір тукраєвих і заграничних фабрикатів. Кождого місяця новости Dersins і найлїпші „Genres“.

Мужеске білє. Найлїпшої якости і в модних барвах, анґлїйскі зефіри, піки полотняне і з шіфону. Ковнярики і маншети найновійшою фасону, хусточки до носа.

Рукавички. Наймоднїйші з тукраєвих як і заграничних шовків, фулярові, рукавички нитяні і з найлїпшої ирхи.

Шапки. Для пань, дївчат, дїтий ріжного рода в модних красках.

Білє. Для панів, пань і дїтий в найновійших красках. Сорочки сїткові калїсони системи Д-ра Лямана Єґера і всякі подібні товари.

Конфекция дїточа наймоднїйшого рода.

Артикули до подорожи. Валїзи, куфри до подорожи, торби ручні з замочками або без них, нецезарія, міхи, пледи порохівники, ремені, парасолї, етуї, мішки на білє, коші на начене найновійші портмонетки для пань і панів, коци до подорожи і повозів і т. д.

Артикули шпортові. Lavn tennis, склад ракет і куль Сляценґера з Льондону, Тонеда з Відня. Всїлякі прибори і унїформи до тої гри. — Білє для туристів.

За редакцию відповідає: Іван Захарко.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.